

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 „
 Vidéken: negyedévre . . . 5 „
 Egészévre 20 „

László József és Popovits Gyula
 laptulajdonosok.

Harsányi Sándor
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon : 275.
 Kéziratok nem adtnak vissza.

„Eladó“ leányok.

Debreczen, június 4.

E hét elején különös tanácskozások folytak Budapesten, a magyar jogászegyesület termeiben, a mely tanácskozásból megtudtuk, hogy — akár a sáfrány a krájlérosnál — olyan kelendő árucikk a külföldön a magyar leányok és a leánykereskedés terén valóban virágzó exportnak örvendünk. Vámbéry tudós professzor szerint, úgy vagyunk ezzel, hogy mikor minden üzlet pang Magyarországon — a leánykereskedés virágzik. Szóval: eladó leányunk van elég. Vevő legény pedig mentől kevesebb; soha sem annyi, a mennyit a leányok és a szülők szeretnének. Manapság mindenre több vevő akad, mint a leányokra, kivált ha szegények és nincs hozományuk. De ha van szépségük az is veszedelem, mert akkor akad olyan vevőjük, aki nem — feleségül veszi őket.

Ennek orvoslása czéljából gyüleseztek vasárnap tudós urak a magyar jogászegyesületben s midőn kutatták a virágzó leánykereskedés

okait, egyben keresték a nemzeti szempontból szegényletes és erkölcsi szempontból lealázó baj orvoslását is.

Az éppen a baj, hogy Magyarországon a házasulandó férfit mind elviszik katonának s csak a gyatrák és nyomorultak maradnak otthon s a mikor hazaeresztik őket, akkor is bajosan tudnak megházasodni, ha nincs mire. A népszámlálás szerint százhatvanhatezer ember ment ki, ebből a legtöbb férfi. Magyarországon pedig kilenczvenezerrel több az asszony nép, tehát túlprodukczió van a nőnemben. S minthogy a leányokat nem lehet besorozni, a hajadonlétszám nagysága szintén egyik oka a leánykereskedés virágzásának.

Szigoru törvényekkel és hatósági intézkedésekkel valóban sok nőt lehetne megmenteni, csakhogy ennek föltétele maguknak a hatósági uraknak becsületes erkölése és komoly akarata. De az a férfinepesség, a mely a hivatalokban ül, egy csöppet sem jobb, mint a mely az aszfalton sétál.

A nevelésük is egyforma az iskolában a fiuknak és a leányoknak. Igen nagy már a gyermekek fölvilágosultsága. Babilon fiai tehát nem tehetnek szemrehányást Babilon leányainak,

Vámbéry pedig egyesületet akar alakítani a leánykivétel ellen. Ebbe az egyesületbe belepérésre fölszólítottak az öreg urak. És ha megalakult a társaság, hogyan fog hatni a fiatal leányokra? Talán a külfölddel kötött vám- és kereskedelmi szerződéseken lehetne bevenni valami klauzulát vagy formulát, hogy a külföldi államok nagy beviteli vámot szedjenek minden magyar leánytól, a kit innen a kereskedők kivisznek, a leánycsempészetet pedig börtönnel és bírsággal büntessék. Ha ez sem használ, akkor a miszkolci kivándorlási kongresszus és a magyar jogászegyesület küldjenek deputációt a miniszterelnökhöz, hogy nyújtson be törvényjavaslatot az erkölcsös képviselőházhoz a női becsület védelméről.

„A Szabadság“ tárczája.

Asszonybüszkeség.

Irta: Szini Péter.

Fulasztó, vizenyős köd ereszkedett a városra, mely megülte az utcákat, a légből emelkedő magas épületeket. Reggeli kilenczkor még alig lehetett látni. A szürke ködfátyol burokjába takarta az egész látóhatárt.

A törvényszéki palota tágas termében még égtek a gázlámpák, mikor az esküdtbírósság összegyűlt, hogy Kerek Sára férjgyilkossági ügyében megkezdje a tárgyalást.

Tompán hangzott el az öblös teremben a tárgyalást vezető elnök szava:

— Vezessék elő a vádlottat!

A nagyszámban megjelent hallgatóság között fojtó csend áll be. Minden szem az ajtóra figyel, melyen át szuronyos börtönőr kísér be egy halványarcu,

reszkető testű fiatal asszonyt, kinek lebilincselő szépségét a vizsgálati fogság sem volt képes elhervasztani.

Kétségbeesetten ül a vádlottak padjára. Tekintete oda tapad a terem padlózatára. Szíve heves dobogása szinte hallható. A részvét, a szájalom érzetével néz reá a tárgyalás iránt érdeklődő közönség.

— Mondja el az esetet a hogy történt! — szólítja meg az elnök!

A szép arcú menyecske feláll a löczáról s mintha lelke keserűségének kiöntésével bátorságát is visszanyerte volna, hangos szóval, nyílt tekintettel mondja el szomorú történetét.

— Ugy volt az, tekintetes uram, hogy az édesapám, Kerek András, mikoriban a szegény édesanyám elhalálozott, két hónapra rá mostohát hozott a házhoz. A mostoha alig volt egy évvel idősebb nálamnál, de sokkal szebb volt, mint én. Darázskaresu, tüzetekintetű. Mondták is az édesapámnak, hogy ugyan

hová tette a fejét. Mirevaló egy élemedett embernek fiatal leányt venni feleségül, de hát az én apám akaratos ember volt, nem türt semmiben ellenmondást. Nekem szavam sem lehetett a dologhoz, pedig fájt a szívem, sirt a lelkem, hogy az apám olyan hirtelen el tudta felejteni a szelidlelkű jó anyám emlékét.

Leánybarátném volt a mostoha, de mihelyt házunkhoz került, vége volt a barátságának. Az új asszony mindjárt kezébe vette a hatalmat s az apám engedte, hogy úgy történjék minden, amint ő akarja. E naptól fogva nem volt nyugodalmam az anyám házánál. Köny volt az italom, keserűség a kenyerem. A mostoha folyvást ingerelte ellenem az apámat.

Elmondott előtte rosszfélének, dologkerülőnek. Rámragasztott minden rosszat, amivel egy szegény leány lelkét meg lehet mérgezni.

(Folyt. köv.)

!! Kert megnyitás az Angol Királynőben !!

Debreczenben páratlanul álló kellemes, pompás udvarkertjét — ma csütörtökön — Hauer Bertalan, az Angol Királynő tulajdonosa. Kétszázötven négy éves, kitűnő kiszolgálás! Választékos reggeli! Frissen csapolt Dréher sörök. A közönség támogatását kéri: Szerdán Magyar Testvérek hangversenye. — Csütörtökön Rác Károly hangversenye.

HAUER BERTALAN étterem és szálloda-tulajdonos értesíti a mélyen tisztelt közönséget, hogy

POLITIKAI HIREK.

A magyar delegáció ülése. A magyar delegáció ma délelőtt 11 órakor teljes ülést tartott, melyen folytatták a hadügyi költségvetés tárgyalását. A mai vitában elsőnek Gáll József szólalt fel, aki arra kérte a hadügyminisztert, hogy nyáron, a gazdasági munkák alkalmával a katonák egyrészét szabadságra engedje. Papp Géza azt óhajtja, hogy a hadügyminiszter új katonai intézetek föllállításánál Magyarországra is tekintettel legyen. Legközelebb, ha ismét katonai intézetre lesz szükség, úgy az okvetlenül Magyarországon állíttassék fel.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 4.

Friss mozgalommal, üdén, kipihenve állítottak ma be a t. képviselő urak a képviselőházba. A mezei hadak is nagy számban vonultak be lebaratulva a napégető sugaraitól.

A házban különben egészen nyáriás volt a hangulat. A szőnyegetek felszedték a folyosókról. Az ablakokon tikkasztó meleg özönlött be és a képviselők a nyári fürdőzésről beszéltek. Nagy zsi-bongás közepette nyitotta meg Dániel Gábor alelnök az ülést és egész sereg jelentést mutatott be. Már-már azt hitte mindenki, hogy a benyújtott javaslatokkal véget ér az ülés, a mikor a szász nemzetiségi izgatók főkolompasa Pavlovics Lyubomir váratlan vihart keltett. Az egész ház visszatetszése között támadt a kormányt a kongresszus miatt, de Széll Kálmán általános tüntető tetszés között utasította vissza az agitátor kancsal vágásait.

A delegációk miatt csak a jövő kedden lesz ülés.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Fejérváry Géza báró, Wlassics Gyula, Láng Lajos, Plósz Sándor.

Elnök: bemutatja a főrendiház üzenetét az 1902 évi költségvetés elfogadásáról.

Bemutatja Órley Kálmán levelét, a melyben képviselői állásáról lemondott.

Bemutatja több vármegye kérvényét Kossuth Lajos érdemének elismerése tárgyában. (Eljenzés a szélsőbalon.)

Ráth Endrét végleg igazolt képviselőnek jelenti ki.

Széll Kálmán miniszterelnök betérjeszti a kvótabizottság jelentését és ennek kapcsán a kvóta arányára vonatkozó törvényjavaslatot.

Fejérváry Géza báró honv. miniszter a népfelkelők részére szükséges ismétlő fegyverek beszerzésére vonatkozó törvényjavaslatot terjeszti be.

Rákósy: Felesleges. (Derültség.)

Láng Lajos miniszter az esztergomnánai, hódmezővásárhelyi, makói h. é. vasutakra szóló javaslatokat terjeszti be.

Wlassics Gyula miniszter a müegyetem részére állítandó új épület tárgyában nyújt be törvényjavaslatot.

Beliska Béni előadó betérjeszti Dániel Tibor báró mandátumát.

A szerb kongresszus.

Pavlovics Lyubomir a napirend előtt előadja, hogy a szerb kongresszus tárgyában interpellációt terjeszt be. Kérdi, hogy a kongresszus ügyrendje érdekében hajlandó-e a kormány a kongresszus kivánságának eleget tenni, mert ha nem, úgy a kongresszus ismét határozat nélkül oszlik el. (Négy zaj minden oldalról.)

Felkiáltások: Kinek a nevében beszél?

Kossuth: Ki adott megbízást?

Pavlovics: A szerb nép nevében! (Nagy zaj.)

— Ez nem igaz!

— Nem beszélhet a szerbek nevében!

László Mihály: Az ilyen izgatók mindig egyedül állanak! (Igaz! Ugy van!)

Széll Kálmán miniszterelnök: Az interpelláció elvesztette aktualitását, mert a kongresszust az ő előterjesztésére a király egybehívta. Erre az interpellációra tehát külön válaszolni nem kell, de Pavlovics más célokat követ. (Zajos tetszés.) És így bizonyos gyanút kelt, hogy más tendenciákat követ, mint a melyeket a kongresszus szolgál. (Élénk tetszés.) Tiszteli a szerb nép egyházi törvényét és kulturális érdekeit, de nem azokat a tendenciákat, a melyeket Pavlovics követ. (Általános helyeslés.) Kéri e választ érdemlegesnek tekinteni és tudomásul venni. (Általános helyeslés.)

Pavlovics Lyubomir nem veszi tudomásul a választ.

A munkarend.

Széll Kálmán miniszterelnök a delegáció ülésére való tekintettel arra kéri a Házat, hogy a jövő kedden tartsa első érdemleges ülést, a melyen a kész kisebb törvényjavaslatokat tárgyalja, a jövő szerdán, vagy csütörtökön a miniszterek válaszolnak a hátralékos interpellációkra. Azután majd előterjesztést tesz a Ház további munkarendjére nézve. (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor kérdezi, meddig tartja együtt a kormány a házat, miután ha itt nincs dolgozni való, helyesebb volna, ha a képviselők teendőik végett szétoszlának.

Széll Kálmán miniszterelnök vissza-utasítja azt a vádat, hogy a házat nem foglalkoztatja. Igen sok tárgy van a bizottságoknál, a melyek most újból dologhoz látnak. Azért igen sokáig nem marad együtt a Ház. (Helyeslés.)

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

A francia sajtó

Debreczenben.

— Külföldi újságírók látogatása. —

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 4.

Alig távoztak tőlünk Anglia magyarbarát farmerei s im újabb külföldi látogatásról adhatunk számot. Franciaország 40 előkelő újságírója látogat el hozzánk az ősz folyamán a párisi „Figaró” nagynevű szerkesztőjének vezetésével, hogy megismerjék a magyar földet, a magyar népet. Eljönnek ide, Debreczenbe is, hogy városunk történelmi hírességü nevezetességeit, sajátos magyaros különlegességeit megcsodálhassák s megtekinthessék egyben a puszták királyát, a délibábos Hortobágyot is.

A francia sajtó jeles képviselőinek

látogatásáról tegnap értesítette Ludwigh Gyula, a magyar királyi államvasutak elnökigazgatója Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármestert és Tolnay Kornélt, az államvasutak debreczeni üzletvezető-ségének kitünő vezérét. A megkeresés szerint szeptember 20-án, szombaton érkezik hozzánk a társaság és három napon keresztül lesznek vendégeink. A negyedik napot a Hortobágy megsemlélésére fordítják és 25-én utaznak tovább a Tiszavidék tanulmányozására.

S mikor e sorokban örömmel adunk hírt francia kollegáink jöveteléről, lehetetlen, hogy meg ne álljunk egy percre és hosszasan ne méltassuk Franciaország tollforgató előkelőségeinek látogatását, melyet többre becsülünk még az angol gazdák látogatásánál is. Ezt pedig nem az újságíró, de a tárgyilagos bíráló mondja, a ki végtelen nyereségnek tartja, hogy ép a közvélemény képviselői jönnék el messze idegenből hozzánk: azok az emberek, kik tollal kezükben legtöbbet tesznek értünk a sajtó útján. Ha igaz az — és sajna gyászosan igaz, hogy a nyugatiak még ma is valahol a keleten képzelik Szent István birodalmát és a valósággal merőben ellenkező képeket birnak rólunk, akkor alig örvendhetünk jobban, mintha azokat üdvözölhetjük magunk között magyaros vendégszeretettel, a kik a hazug meséket legszélesebb körben ezáfolhatják olyan uton, a melyet világhatalomként ösmert el a közvélemény.

Ime eleve is meleg szívvvel köszöntjük az érkezőket, kik jövetelükkel irántunk szeretetteljes érdeklődésüknek és barátságuknak adják kétségtelen tanubizonyságát.

Fogadtatásuk és ellátásuk hisszük, hogy méltó lesz Debreczen régi jó nevéhez és érkezésük közös dobbanásban egyesíti majd a kálvinista Róma szívet. A francia újságírók fogadtatásának, elszállásolásának s a négy napos program összeállításának munkálataihoz már legközelebb hozzá is látnak együttesen Simonffy Imre polgármester és Tolnay Kornél államvasuti üzletvezető, ki Ludwigh elnökigazgató megkeresésére a maga részéről is teljes odaadással és készséggel fáradozik a francia-magyar barátkozás ünnepnapjainak sikerén.

A szétugrasztott társaság.

Lovagiasügy a telefonon.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 4.

Egy debreczeni ügyvédi irodának a telefonján történt az alábbi kacagató eset, mely alighanem pártját ritkítja a lovagias ügyek terén. A becsületbeli affér, melynél csupán a telefon segédkezett, a következőképpen folyt le. Az ügyvédi irodában vig társaság volt együtt. Aféle borkóstolás keretében szórakoztak a fiatal fiskális és barátai, a mikor hirtelen erős berregéssel megszólalt a telefon.

— No, ezzel én beszélek, — szolt a társaság egyik tagja és kissé szilaján, kipirulva ment a telefonhoz.

— Már, hogy lehet ilyen marha módon csöngetni? — kiáltott az ügyvéd barátja a telefonba.

A másik állomáson, szintén egy az öt társaságukból való fiatal ember beszélt és csak azt akarta megtudni, hogy ott hon van-e az ügyvéd.

A közös barát rögtön felismerte a helyzetet és nyomban elhatározta, hogy megtréfálja és szétugrasztja a társaságot.

— Kikérem magamnak az ilyen beszédet. Micsoda gyávaóság telefonon sérteni.

— A „gyáva“ szóra az ügyvéd lakásán egyszeribe felfortyant a társaság.

— Jertek csak, ide, — szólt a telefonnál álló. — Itt valami filiszter okvetlenkedik.

Az egész társaság a telefonhoz csődült és egymásnak adták a szót.

— Ki beszél ott? — vette át a szót a házigazda.

— Nem olyan ezudar ember, mint ott, — volt a válasz.

— Most már a magas „C“-ben folytatódott a beszélgetés.

— A nevét, ripók! A nevét!

— A lakását! A lakását! — kiáltott egy másik.

— A foglalkozását! — dühöngött egy harmadik.

— Felspékelem!

— Felszipantom!

— Felnyársalom!

— En Klein Izidor vagyok... —

hangzott a válasz a másik állomásról.

— Klein! ? Hogy hívták azelőtt? —

harsogtak emitt.

— En tisztviselő vagyok a gépjavitó

műhelyben — folytatták amott.

— Lakását!

— Deák Ferencz-utca 50. Elvárom,

hogy egy óra alatt életjelt adnak magukról.

— Ki ne mozduljon hazulról, mind-

járt ott leszünk.

— Remélem is.

Ezzel az első jelenet véget ért. A

borozásnak természetesen vége szakadt

és a társaságból két getlemann rögtön

kocsiba ült és hajtattott Klein Izidor-

hoz. Persze nem találták sehol és

ilyenformán egy óra mulva vissza-

kocsikáztak az ügyvéd lakására. Alig

foglaltak helyet egy újabb üveg körül,

ismét megcsendült a telefon.

— Ki beszél?

— Klein Izidor. Hát meddig várjak

még?

— Na, ez hallatlan, még maga be-

szél, hiszen hamis címet mondott!

— Micsoda gyáva föltevés ez? Így

akarnak kibujni?

— Hallja maga, gépjavitó gazem-

ber, ne szemtelenkedjék. Mondja meg a

címét, különben köröztetni fogjuk.

— Mondtam már. Deák Ferencz-

utca 50. Földszint, a kaputól jobbra. —

Aztán meg hozzá tette. — Na szép em-

berek, mondhatom — és lecsapta a

kagylót.

Az ügyvédnél megint felkavarodott

s vihar.

— Igaza lehet, — szólt az egyik —

nekünk a kaputól balra mondták, hogy

semmiféle Klein Izidort itt nem ismer-

nek.

— Na, hát akkor még egyszer el

kell menni.

És a két feketeruhás ur ismét ko-

csiba ült, hogy Klein Izidorról megállap-

ítsák a párbaj föltételeit. Természetesen

ismét eredménytelenül jártak. A fertő-

lenítőt nem találták a kaputól jobbra

sem.

A telefonos afférnek azonban még

most sem szakadt vége. „Klein Izidor“

órától-órára újabb sértésekkel porvokálta a társaságot.

Az ügyvédi iroda pedig állandóan permanenciában maradt, hogy Klein Izidort valahogy kézrekeríthesse. Huszonnégy óraig tartott a telefonos affér.

Ezalatt a rendőrséget is igénybe vette az ügyvédi iroda, hogy Klein Izidor címét megtudhassák. — A rendőrség aztán megállapította, hogy Klein Izidor fertőtlenítő tisztviselő nem létezik. Alig vette tudomásul a felzaklatott ügyvédi iroda, újra megcsendült a telefon.

— Ki beszél?

— Klein Izidor. Csak azt akarom mondani, hogy letelt a huszonnégy óra és ezek után önökkel nem érintkezem. Még csak azt jegyzem meg, hogy a ki gyáva, az ne sértessen.

Az ügyvédi iroda összetört telefonja tanuskodik, hogy milyen dühbe került erre a provokált társaság. Most már a

hányan voltak, külön kocsiba ültek, hogy nyomára jöjjenek Klein Izidornak. A

második 24 órát tökéletesen elkocsikázták az ügyvéd és vendégei, mert a tele-

fon-központból mindig újabb és újabb

nyomokat kaptak, hogy most innen,

most meg amonnan beszélt „Klein Izidor“. Teljesen kimerülve érte meg a tár-

saság az affér 48-ik óráját. — Már-már

nyiltérre akarták vinni a dolgot, amikor

végre bekopogtatott hozzájuk „Klein Izidor“ közös barátjuk és nagy poharaz-

ás közben leplezte le az egész tréfát, a melyen a többiek is jót mulattak volna, ha kétnapi kocsikázás nem került volna annyiba.

Mese egy szoborról.

Az *Andrássy-szobor* a bíróság előtt.

Saját tudósítónktól.

Budapest, június 4.

Zsufolt teremben tárgyalták ma a bűntetőjárszobornál az *Andrássy-szobor* körül támadt rágalmozási pörököt. Előbb

tudvalevőleg csak *Zala György* szobrászművész titkára, *Kerényi János* jelentette fel a *Beschorner-féle* ércöntőgyár igazgatóját, *Titteldorf* Aladárt. Ez ugyanis

írásos panasszal fordult a miniszterelnökséghez, előadva, hogy az *Andrássy-szobor* öntését a gyár előbb 43,500 forint-

tért volt hajlandó végezni, de később 73.500 forintra emelte fel ajánlatát. Az

áremelés pedig azért történt, hogy a külömbözet nagyrészt *Zala* kapja s jusson

abból 500 forint a Közmunkatanács egy tagjának, valamint 1000 forint *Kerényi-*

nek is.

Titteldorf — a feljelentés szerinti — mindezt *Kerényitől* hallotta volna, akkor, a mikor még ő volt a berlin.

Beschorner-gyár budapesti igazgatója. *Kerényi* panaszát a minap már tárgyalták, de elhalasztották, mert időközben

Zala György is panaszosként lépett föl. A művész két rágalmozást kért konstálni. Egyet a miniszterelnökséghez intézett

beadvány miatt, a másikat pedig azért, mivel *Titteldorf* megismételte vádjait

Ligeti Miklós, *Jankovich Gyula* és *Radnay Gyula* szobrászok előtt is.

Zala a feljelentésében előadja, hogy a vád egyéni becsületét támadja alaptalanul. Neki semmi befolyása nem volt

arra, hogy ki kapja a szobor öntését,

mert ez tisztán a végrehajtó-bizottságtól függött, melynek báró *Podmaniczky* az elnöke. A vád tehát merő koholmány.

Ma együttesen tárgyalta dr. *Székács Aladár* bíró *Zala* és *Kerényi* panaszait. *Zala György* dr. *Steiner Béla* ügyvéd

kisérétében jelent meg. *Kerényit* *Friedmann* dr. képviselte, *Titteldorf* dr. *Pollák Illés* a védője. A művészvilág so-

rából sokan hallgatták a tárgyalást, melyet a bíró 10 órakor nyitott meg s a

melyre a már említett művészekon kívül beidéztek még tanuként: *Róna Józsefet*,

Tóth Istvánt, *Telts Edét* és *Hauszmann Istvánt*.

Pollák védő közli a tárgyalás megkezdése előtt, hogy időközben a királyi ügyészség ama panasz tárgyában, mely-

lyel a *Beschorner-czég* lépett fel *Titteldorf* ellee a törvényszék előtt, a vád képviselőjét nem fogadta el

A bíró kihallgatja most *Titteldorfot*, *Kerényi* pótpanaszára és *Zala György* két rágalmozási vádjára.

Titteldorf: Tagadom, hogy én azt állítottam, hogy a közmunka-tanács egy tagja meg lett vesztegetve. Ezért felesleges az erre vonatkozó tanuk kihallgatása.

En *Zala* urnál jártam, hogy pártolja a 43.500 forintos költségvetést s ő ezt megígérte... Nyolcz nap mulva beszéltem a titkárával, *Kerényivel* a New-Yorkban.

Es ekkor diszkréció mellett a következőket mondotta: „Az államnak van elég pénze, adjunk be hát egy magasabb ajánlatot s a differenciát adjuk *Zala* urnak.“

Hozzátette, hogy nem kell készpénz, az elszámolható lesz.

— Mikor tett feljelentést a miniszterelnökségnél?

— A hogy ezt megtudtam, megtettem a feljelentést. Előzőleg jött egy felszólítás, hogy a bizottság a magyar ipart akarja pártolni. Ezt magához vette *Löwy Hugó*, a berlini igazgató, mire én figyelmeztettem, hogy valahogy ne Berlinből tegyenek ajánlatot. Ő azt felelte, majd elintézi. Röviddel erre engem elbocsátottak a budapesti igazgatói állásból, okul adva azt, hogy a *Hera-Prometheus-társaság* tagja is vagyok.

A bíró felhívására most *Zala György* szólt a dologhoz. Alig tudja — úgy mond — indulatát fékezni. Itt nem provizióról, hanem egy egész élet becsületéről van szó.

— Engem — kiált *Zala* módfelett indulatosan — ne akarjanak valami provizió-kérdésben agyonütni!

A művész annyira elérzékenyül, hogy szólani se tud, szinte zokog...

A bíró: Kérem nyugodtan lenni s egy kis pihenő után méltóztassék folytatni.

Zala: Nos, megkörményezték titkáromat, de ne támadják az én becsületemet is, mert engem mindenkor csak a művészi ambíció vezetett.

A bíró: Tessék lecsillapulni!

Zala (még izgatottabban): Nekem nem provizió kell, — én ehez az ügyhöz az életemet kötöttem!

Ezután dr. *Steiner Béla*, *Zala* ügyvédje bemutatja a szobor-ügyre vonatkozó aktákat, maga a művész pedig ismertette az egész szoborhistóriát s így fejezi be:

— Itt engem egy laikus vádol és — boszúból vádol, a miért elcsapták.

A tárgyalást újabb tanuk kihallgatása végett elhalasztotta a bíró.

UJDONSAGOK.

Debreczen város zárszámadása.

A mult évi gazdálkodás.

Vaskos kötet került ma a kezünkbe, a melynek terjedelme 191 nyomatott oldal. A vaskos kötet, melyet *Roncsik Lajos* főszámvevő állított össze, Debreczen város házipénztárának, valamint a házipénztárban kezelt alapoknak a mult 1901 évi zárszámadását tartalmazza.

Ebben a kötetben tűnik ki, hogyan gazdálkodott a mult esztendőben Debreczen város, mennyi kiadása és mekkora bevételei voltak. A kötetben foglalt adatok egyébként a törvényhatósági bizottság tagjai előtt nem ismeretlenek. Különösen a kiadási tételek nem, mert mielőtt kiadattak — legalább a nagyobb jelentőségűek, minden adott esetben — a közgyűlés elé kerültek. A zárszámadással kapcsolatban ugyancsak ebben a kötetben fellelhető a különböző pénztárak zárszámadása és a város 1901-ik évi vagyoneleltara.

A mennyire a számok labirintusából kihalásztuk, a zárszámadás szerint Debreczen város bevétele és kiadása a következőképp áll:

Rendes bevétel	3.079.769	kor.	18	fil.
Rendkívüli bevétel	1.336.069	"	36	"
Átmeneti bevétel	262.391	"	56	"
Az összes bevétel	4.678.237	kor.	10	fil.
Rendes kiadás	2.377.985	kor.	17	fil.
Rendkívüli kiadás	1.494.472	"	31	"
Átmeneti kiadás	107.475	"	36	"
Az összes kiadás	3.979.932	kor.	84	fil.

A bevétel előirányoztatott a mult évben 2.551.619 kor. 39 fill.

A kiadás előirányoztatott a mult évben 2.961.791 kor. 65 fill.

A bevétel az előirányozott összegnél több 1.143.764 korona 68 fillérrel;

A kiadás az előirányozott összegnél több 1.035.047 kor. 03 fillérrel;

A bevételek hátraléka 1902. év végével 752.335 kor. 89 fillér;

A kiadásoknál 1901. év végével hátralékban maradtak 54.271 korona 60 fillérrel.

A bevétel a kimutatás szerint 698.297 korona 26 fillérrel volt több, mint a kiadás.

A zárszámadást az e hó 26-án tartandó közgyűlésen tárgyalják.

Meleg — a hűvösön.

Fogolynök instancziája a főkapitányhoz.

A bünygyi-osztály csavargásért, tiltott visszatérésért, lopásért és egyéb apróságokért hűvösre tett rabhölgyei küldöttséget menesztettek tegnap délelőtt *Végh Gyula* h. főkapitányhoz. Azt kérelmezték mélyszéges alázattal: hogy a mennyiben immár a hűvösön is — meleg van, adjon több sétaidőt a foghelyiségek szépeinek, nehogy ott hervadjanak el ifjúságuk bájai a fülledt börtönlégtelenben.

Debreczen *Virág Marcsája*, *Arvay Mária* tolmácsolta megható szavakkal

izzadó pályatársnői tiszteletteljes kérelmét, hosszabb indokolással kérve a sétaidő meghosszabbítását.

A bünygyi-osztály vezetője, *Végh Gyula* h. főkapitány, muszka ezári kegyetlenséggel utasította el kérelmükkel a fogház virágait, de mikor megeredt a *Virág* Marcsák könyzárpora — engedte a negyvenhétből s megígérte, hogy tanulmányozni fogja az ügyet. Minthogy azonban tanulmányul csupán az szolgálhatott volna, ha legalább 24 óráig jó-maga is rabnak csap föl, hogy ilykép közvetlen tapasztalatból ítélhesse meg a kérelem indokolt vagy esetleg indokolatlan voltát — mellőzve a tanulmányozást, már a délután folyamán teljesítette is a fogolynök kérelmét s az eddigi naponta 1—1 órai sétaidő helyett, legkegyelmesebben 2 óra szobabani szórakozást engedélyezett.

Végh Gyula h. főkapitány humánus, de még inkább gavalléros rendelkezése nagy örömet keltett a zártkörű hölgyvilágban és hálájuk jeléül, egy értesülünk arczképeiket tartalmazó díszalbummal lepik meg a kiváló feletttest, bájos alattvalói.

A magyar építészek új egyesülete.

Az építészválság mulófelében.

Az építési válság, hála istennek, elmúlt már, ám azért — mint ismeretes — még mindig nagy pangás észlelhető az építő-ipar terén. De nem elég ez a szomorú állapot, az építészek közt belső egyenetlenség kapott azonfelül lábra. Egymás közt háboruszkodnak s ezzel a háboruszkodással egymást gyöngítik. A magyar építészek jórésze meguntta végre ezt az állapotot s már hetekkel ezelőtt szó volt róla, hogy új építész-egyletet fognak alapítani, a mely a magyar építészek összeségének érdekeit meg fogja védeni. Akeziójukban főleg ezt az „összeség” szót hangsúlyozták az építészek, mert a „Magyar Mérnök- és Építész-Egylet” ellen az volt a panaszkodás, hogy jogos követeléseiknek ez az egylet sohasem szerzett érvényt, sőt elnyomta őket.

Az új egylet megalapítása, a melyről idáig szó volt, *budapesti munkatársunk* értesítése szerint most megtörtént, illetve az előkészületi munkálatokat teljesen befejezték s most már csak napok kérdése, hogy mikor alakul meg hivatalosan is az új egyesület. Eddig már nemcsak a „fiatal,” hanem számosan a „vén” építészek is aláírták az új egyletbe való belépésüket. Az építészek egy része azzal is vádolja a „Magyar Mérnök- és Építész-Egyletet,” hogy nem állott föladata magaslátán az építész válság idején és a mikor ez időben a magyar építészek kritikus helyzetén minden erejével kellett volna segítenie, nemcsak közömbösen nézte vajadásukat, hanem még egyesek egyoldalú előnyösítését vagy maga megtette, vagy pedig hatalmának örve alatt engedte elburjánzani.

Mindezeket a bajokat van hivatva segíteni az új magyar építész-egyesület.

A hal-detektív.

A becsapott spiczli.

A hal-detektív új szó, a minthogy új a fogalom is, a melyet megjelöl. A detektív a Balaton-halászati részvénytársaság megbízottja, a ki a balaton-menti községekben a tilalmi időben kifogott halak után kutat. Az utczán jár-kél s ha megpillantja a halat áruló asszonyt, rögtön hatóság elé szállítja. Be-benéz a vendéglőbe is s' kiszimatolja, vajjon nem kedveskednek-e a vendégeknek holmi orresiklandozó pompás halászlével. Keszthelyről, a hol szintén járt egy ilyen hal-detektív, mulatságos történetekét írunk nekünk. A minap egy ilyen hal-detektív bement az egyik keszthelyi vendéglőbe. Rendelt egy spriczezt és panaszkodott, hogy nagyon éhes. Nem lehetne-e halat enni? A koresmáros óvatosan körültekint s ravaszul hunyorgat a szemével és megsugja, hogy pompás tizkilós fogasai vannak. Ha parancsolja a vendég, rögtön megtisztogattat egyet és behozatja.

A detektív kapott a jó fogáson és elhalmozta a vendéglőst kérdéseivel. A koresmáros készséggel felelt és olyan pompás adatokat mondott, hogy a detektív örömeiben majd kiugrott a bőréből. A hal-detektívet egy óra hosszáig várakoztatták a fogásra, végre azonban a vendéglős jelezte, hogy hozzák. A ház népe betódult a szobába, mert hát mulatságos eseményre készült. Fölnyilik az ajtó. A koresmáros gunyosan néz a vendég felé, a ki roppant türelmetlen.

Az egyik pinczér jön ám végre a konyha felől s hosszú pecsenyés talon a detektív elé tesz egy fogast, egy valódi ham sitatlan, de rozsdás — ruhafogast. Képzeltető, a detektívnek milyen hosszúra nyult a képe s milyen mulatság tört ki a besereglett szolgáloményzet között. A vendéglős persze megszimatoalta, hogy hal-detektívvé van dolga s ekként figurázta ki őt nem minden elmésség nélkül.

* **A szerkesztőségéből.** Lapunk szerkesztősége a mai napon új erővel gyarapodott, *Szebenyei József*, a debreczeni zsurnalisztikai kar tehetséges tagja, ismertnevű poéta, mai nappal rendes belmunkatársaink sorába lépett.

* **Az öngyilkos honvédszázados.** A harmadik honvéd-gyalogezred önkéntes halottját *Schneller Károly* honvédszázados ma délután teszik sirba. A megrendítő gyászbeszéd tegnap is mindenféle szóbeszéd tárgyát képezte és a legkülönbébb találgatásokra adott alkalmat. Mondanunk is alig kell, hogy a lelketlen verzióknak komoly alapjuk nincsen s bár magával vitte a halott öngyilkosságának titkát a sirba, mégis legvalószínűbb az a föltevés, melyről már hirt is adtunk s mely gyógyíthatatlan betegségnek tudja be a végzetes lövést. Temetésén teljes díszben résztvesznek az öngyilkos tisztársai is.

* **Döntés a művészeti ösztöndíj ügyében.** Debreczen város évi 600 koronás művészeti ösztöndíjára kilenc pályázó jelentkezett: *Hajdu Béla* rajztanárjelölt, *Juhász András* napszámos, *Zivuska Irén* énekművészeti növendék, *Tóth Juliska* zene és énektanítónő, *Dávid Endre* ker. isk. tanuló (szobrászatra készül), *Kiss Ida* festőművészeti növendék, *Nagy László* irnok, *Tökés Sándor* gymn. tan. (rajzta-

nári pályára készül) és Nagy Károly kártyos segéd. A pályázatok sorsa fölött ma délelőtt dönt a teljes tanácsülés, melyen *Simonffy Imre* kir. tanácsos, polgármester fog elnökölni.

* **A Simonyi-út öntözése.** Tegnap számunkban hírt adtunk a tanács ama határozatáról, mely *Körner Adolf* tanácsnokot, *Aczél Géza* főmérnököt és *Debreczeni Jenő* gázgyári igazgatót bizta meg, hogy a *Simonyi-út* öntözéséhez szükségelt vízmennyiségnek a *nagyerdei* fürdőtulajdonosok által való díjmentes átengedése iránt lépéseket tegyenek. A kiküldöttek tegnap számoltak be a tárgyalások eredményes voltáról s így a mai napon kezdetét is veszi a locsolás, mely igen czélszerű lenne, ha nemcsak az utközepére, de a gyalogjáróra is kiterjeszkedne.

* **Délutáni közgyűlések.** A belügyi kormány tegnap döntött a városi törvényhatóság közgyűlésének ama határozata tárgyában, hogy a városi közgyűlések *ezentúl délután tartassanak.* A miniszter ugyanis jóváhagyta a városatyák végzését s így már az e hó 25-én tartandó közgyűlést déltán tartják.

* **Szövőipar kiállítása.** A *debreczeni* jótékony nőegylet szövőipartanfolyamának növendékei által készített munka f. hó 5-ikétől kezdve 11-ig *Benyás Emil* piacz utcai üzletének kirakatában ki lesznek állítva. A szép munkák megtekintésére ez uton is felhívjuk városunk minden szépért érdeklődő nagy közönségét.

* **A közigazgatás egyszerűsítése.** A belügyminiszteriumban tudvalevőleg serényen folynak az előkészületek a közigazgatás egyszerűsítésére. Az 1901-ik év XX. tez. ugyanis a közigazgatási eljárás egyszerűsítését rendeleti uton szabályozza. A szabályzat tervezete a belügyminiszteriumban már elkészült és a hatalmas munka két részből — két vaskos kötetből — áll. Az egyik a „*Vármegyei ügyviteli szabályzat*,” a másik a „*Gyámügyi ügyviteli szabályzat*.” Mindkét kötet a napokban érkezett meg *Puky Gyula* Hajdúvármegye főispánjához. A szabályzat egyelőre csak tanulmányozás végett küldetett meg az ország összes főispánjaihoz, mert mielőtt a műveket kibocsátanák, az immár készen álló munka fölött szaktanácskozmányok tartatnak a belügyminiszteriumban. A szaktanácskozmányokon résztvesznek több közigazgatási főtisztviselők, kiket a belügyi kormány e czélra meghívott. A meghívottak között van *Puky Gyula* Debreczen város és Hajdúvármegye főispánja is, aki jelenleg Budapesten tartózkodik és körülbelül e hó 10-ig marad a fővárosban.

* **Megsemmisített közgyűlési határozat.** *Debreczen* sz. kir. város törvényhatósága közgyűlésének ama határozatát, mely a rendőr-örsparancsnokok fizetésének emelését mondotta ki, megfélebbzték a belügyminiszterhez *Zádor Lajos* és társai. A belügyi kormány döntése tegnap érkezett le a városra és hosszabb indoklással *helyt adva a felebbezők érveinek, semmisnek mondja ki a közgyűlés idevonatkozó határozatát,* azon az alapon, hogy a város mai anyagi viszonyai épenséggel nem olyan rózsásak, hogy a fizetésemelés keresztül vihető lenne. De nem tartja indokoltnak a fizet-

tésjavítást a miniszter már azért sem, mivel a rendőr-örsparancsnokok jelenlegi fizetése nincs mögötte más törvényhatóságok hasonló czélra fölvetett alkalmazottai bérösszegének.

* **Csokonai kézírása.** Érdekes kézirat érkezett a napokban Debreczenbe, a *Csokonai-Kör* elnökségéhez. A közel százéves, elsárgult s itt-ott foszlányvált kézirat *Csokonai Vitéz Mihálynak* „*Az Istenek osztózása*” című versezete, a hirneves költő saját kéziratában. A *fiumei* magyar királyi tengerészeti akadémia egyik derék tanára: *Szabó Sámuel* küldötte a százéves avult papírra írott versezetet, kérdést intézván a *Csokonai-Körhöz,* vajjon ez a kissé pikánsizű költemény bennfoglaltatik-e a költő összes művei között és a régi iratok között egyidejűleg talált, négy levelet tartalmazó irás a Csokonai kézírása-e? A Kör elnöksége, további kutatás végett kiadta az ereklyét *Kardos Albertnek,* a Csokonai-Kör agilis titkáranak.

* **Látogatás a fogházban.** A fogházfelügyelő-bizottság tagjai *Simonffy Imre* kir. tanácsos, polgármester vezetésével tegnap délelőtt tették meg szokásos látogatásukat a királyi törvényszék fogházában. Résztvettek a szemlén *Lengyel Imre, Nemes Kálmán, Csiky Lajos, Galánffy János dr., Sárvány Gyula dr., Popper Alajos dr. és Szilágyi Imre* felügyelő-bizottsági tagok, kik mindannyian a legnagyobb meglepéssel szölköltek a tapasztalt rendről. A foghelyiségek semmi kívánni valót sem hagynak hátra s úgy közegészségügyi, mint közrendészeti szempontból kifogástalanok.

* **Kuczik Margit.** *Debreczen* egyik szépreményű szülőtte viseli ezt a hangzatos nevet. Nem kevesebb, mint 127 napot töltött már a bűnügyi osztály foghelyiségében, de még mindig nem hajlandó megjavulni. Tegnap hozták haza tolonczuton *Brassóból* s máris táviratilag kéri vissza a hatóság valami bűnös eslekedért. A jeles *Margit* így valószínűleg újra hővösre kerül, mi tekintettel a kánikulás napokra nem is lehet nagyon kellemetlen.

* **Látogatás — az ablakon át.** Szokatlan módját találta ki a vizitelésnek *Kiss János* kondás. A Fidzsi-szigeteken talán nem okozott volna feltűnést, hogy éjjeli tizenkét órakor köszön be valakihez, de a civilizált Európában az illemszabályok között szó sines ilyen vizitelésről, kivált ha még az ablakon át történik. *Kiss János* az ó kondási eszével nem igen tudta mérlegelni az illemszabályok követelményeit s tegnap, épen a lelkek órájában, betörte *Nagy Istvánné* ablakát s azon át kedélyesen bemászott a szobába. *Nagy Istvánné* persze hogy észrevette a hirtelen vendéget és nyomban kérdőre is fogta, mire *Kiss János* még kedélyesebben jelentette ki, hogy csupán látogatást akart tenni Nagynénál. Ezután nyugodt kebellet eltávozott az — ajtón. Nagyné azonban nem vette ilyen kedélyesen a dolgot, hanem feljelentette a különös vendéget. *Kiss János* vizitelése ügyében az ügyészség fogja eldönteni, hogy megfelel-e az az európai szokásnak, vagy sem?!

* **Adóarányosítás az ipartestületben.** Az ipartestület kebelében lázasan folynak az adóarányosítási munkálatok. Teg-

nap a eszmadia-ipartársulatra került a sor. A gyűlést a eszmadiaik nagy számára való tekintettel a diszteremben tartották meg. A eszmadlak nagy testülete is esatlakozott az ipartestület által ajánlatba hozott adóarányosításhoz.

* **Csendőrszemle Debreczenben.** *Göttmann* százados, a csendőrség felügyelője *Budapestről* tegnap érkezett Debreczenbe, hogy a helyben állomásozó csendőrség felett a szokásos évi szemlét megtartsa.

* **Áldozó csütörtök a gör. katolikuskonál.** A gör. kath. egyház ma ünnepli Urunk menybemenetelének ünnepét, melyet sz. Epiphán „az ünnepek ékességének és befejezésnek” nevez. Ezen ünnep alkalmából a helybeli gör. szert. kath. magyar egyház kápolnájában az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartani. Reggel 6 órakor reggeli istentisztelet kenyéráldozással, délelőtt 9 órakor szent mise, utána miroválás; délután 2 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság. Debreczen, 1902. június 5. Papp János gör. szert. kath. magyar lelkész.

* **A pénzügyminiszter adóreformja.** *Lukács László* pénzügyminiszter tegnap leiratban értesítette az ország összes pénzügyigazgatóságát, hogy az 1883. XLIV. törvénycikket reformálni óhajtja. Felszólította a pénzügyigazgatóságot, hogy záros határidőn belül, erre vonatkozólag véleményeiket terjesszék fel. — A törvény részletes revíziójára az adóvégrehajtásnál észlelt hiányokra stb. vonatkozólag kell véleményt adniok, azonfelül ajánlatot kell a pénzügyminiszternek tenniök arra nézve, hogy milyen intézkedések felelnek meg a gyakorlati követelményeknek leginkább. Ezzel kapcsolatosan említjük meg, hogy a pénzügyi kormány az adó-kivetési eljárást illetőleg új törvényt dolgoztat ki, az általános adóreform munkálatainak keretében.

x **Nyitva van Debreczen** legszebb, természetes nyári kerthelyisége. A Márkus Jenő bor- és söresarnok udvarkertje, a mely szőlőskertekkel szomszédos. A délutáni és esti órákban a legpompásabb levegőjű és legkellemesebb szórakozó hely ez ma városunkban, hol minden nap „vacsora különlegességek, jégbehűtött italok, a legjobb Dréher-féle sör kapható. „Piros bor” literje 30 krajczár.

x **Egy kis kanári madár** Péterfia-u-14-ik számú háztól kirepült. Szives megtaláló keretik nevezett házhöz visszavinni, hol illő jutalomban részesül.

x **Örvendetes jelenség,** hogy reklámmal silány árut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tösgyökeres magyar* gyáros ajánlom a legujabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármái ibolya szappant,** mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrönomító s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szelid hatásánál fogva a *legérzékenyebb arczbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** gyógyszerész, pipere-szappangyáros *Miskolczon* Főraktár: **Debreczenben Kálnai Lipót** urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom és más mosdó szappanaim 20fillértől felfelé kaphatók.

Bivalytej kapható, naponta frissen, Piacz-utca 41., az I. emeleten jobbra.

TÁVIRATOK.

A tanítói nyugdíjtörvény revíziója.

Budapest, június 4. (Saját tudósítónktól.) A kultuszminiszteriumban serényen folynak a munkálatok a tanítói nyugdíjtörvény revíziója tárgyában. Wlassics miniszter még a nyári szünet előtt benyújtja a képviselőházhoz az erre vonatkozó törvény javaslatot.

Az angol király és a bur hékekötés.

London, június 4. Edvárd király vasárnap éjjel a következő táviratot intézte Milnerhez:

Rendkívül örülök a bur haderők meghódolásáról szóló hírek és a legmelegebben gratulálok önnek ahhoz az ügyességhez, a melylyel a tárgyalásokat vezette.

Kitchenerhez a következő táviratot intézte a király:

Legbensőbb szerencsekívánataimat az ellenségeskedés megszüntetéséhez. A parancsnoksága alatt álló vitéz csapataimnak is legmelegebben gratulálok ahhoz, hogy ezt a hosszú, nehéz hadjáratot oly dicsőséges, sikeres befejezésre jutatták.

Milner és Kitchener táviratilag mondtak köszönetet a királynak.

A hármasszövetség.

Róma, június 4. Jól értesült körökben beszélnek, hogy a szövetséges szerződéseket Olasz-, Német-, és Olaszország és Ausztria között a legközelebbi napokban Rómában fogják aláírni. A két jegyzőkönyvet június elsején adták át Viktor Emánuel királynak, a ki magának fentartotta az utolsó olvasást és a hét végére választ ígért. A szövetséget hat évre, vagyis az 1908. év végéig tervezik. A szerződéseket Zanardelli, Prinetti, gróf Wedel és báró Pasetti fogják aláírni.

Összejövetel Krügernél.

Utrecht, június 3. A Krüger elnök lakásán tartott összejövetel után a Pays-Bas-szállóban tanácskozás volt, amelyben Wolmarans, Wessels, Leyds, De Bruyn, Grobler és Boeschoten bur megbízottak vettek részt. A bur megbízottak megtagadnak minden felvilágosítást. Wessels és Wolmarans este Hágába utaztak.

A Tompa-szobor leleplezése.

Rimaszombat, június 4. (Saját tudósítónktól.) Itt ma nagy ünnepséggel leleplezték le Tompa Mihály szobrát. Az ünnepségen számos küldöttség jelent meg, többek között a tudományos akadémia, a Petőfi és Kisfaludy társaság tagjainak küldöttsége. A szobor, mely Holló Barnabás szép alkotása, Rimaszombat legszebb terét díszíti. Délután bankett volt, este pedig táncvigalom.

Zichy Jenő Montenegróban.

Budapest, június 4. (Saját tudósítónktól.) Danillo, montenegrói

herceg megleghangu levélben hívta meg gróf Zichy Jenőt Mirko, montenegrói herceg esküvőjére. Zichy Jenő díszes magyar kísérettel fog résztvenni az esküvőn és régi magyar szokáshoz híven, emléket fog felajánlani az ifju párnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Harcz a késhegyig.

Egy főjegyző hamis vádaskodása.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, június 4.

Áldatlan, a szenvedélytől felkorbácsolott harc volt az, melyet Kaszás József, balmaz-ujvárosi községi főjegyző folytatott Ferenczy Elek volt főszolgabíró ellen. A gyűlölet mocsarából keltek ki azok a mérges beadványok, melyekkel Kaszás volt hivatalfőnökét a felsőbb hatóság előtt eláztatni akarta.

Evek hosszú során folyt ez a késhegyig menő harc. Kaszás jelentést tett Ferenczy ellen; ez pedig Kaszást jelentette be hamis vádaskodás miatt. Az áldatlan harc ma nyert befejezést azzal, hogy Kaszás József hamis vádaskodás miatt a vádlottak padjára került.

A múlt év május havában tette első feljelentését Kaszás a volt főszolgabíró ellen. Azzal vádolta, hogy Ferenczy rábeszélte Ternyei Alajost, hogy tegyen jelentést ő ellene, mert a virilisek névjegyzékét meghamisította. Kaszás ezzel szemben azt a vádat adta be, hogy a hamisítást Ferenczy utasítására Ternyei követte el, csupán azért, hogy őt vádolhassák. A vizsgálat során azonban bebizonyult, hogy a virilisek névjegyzékébe Mándy Géza és Ternyei Alajos nevét utólag és önhatalmulag Kaszás írta be. Kaszás tagadja, hogy őt ezért megbüntették volna, de a vizsgálat kiderítette, hogy fegyelmi hatósága e tettetért 300 korona pénzbírságra ítélte. Kaszás most azzal a naiv védekezéssel állt elő, hogy a hozott fegyelmi határozatot nem értette meg.

Később ismét feljelentést tett Ferenczy ellen több rendbeli vétség miatt. Elmondta feljelentésében, hogy Ferenczy mint főszolgabíró, visszaélt hivatalos hatalmával, amennyiben két hivatalnokot felfüggesztett és azokat esendőri karhatalommal távolította el. — Megemlítette, hogy hivatalos eljárásában megvesztegetni hagyta magát, mert Farkas Abrahám józsa lakostól sertéseket fogadott el ajándékba italmérsi engedély kieszközléséért.

A vizsgálat során Kaszás vádja közül egy sem bizonyult olyannak, mely a bünvádi eljárás megindítását szükségessé tette volna; azért a törvényszék elutasította a vádat.

Ekkor aztán Ferenczy tett Kaszás ellen feljelentést hamis vádaskodás miatt, melynek tárgyalására ma ült össze a törvényszék a második számú tanácssteremben.

A tárgyalást Szeőke István dr. törvényszéki bíró vezette. Szavazóbírák voltak: Budaházy Zoltán és Jákó Sándor. A vádat Bálint Zsigmond, kir. alügyész képviselte, míg Kaszás védelmében dr. Ozory István ügyvéd jelent meg.

Dél előtt a sértett és vádlott kihallgatása, több, az ügyre vonatkozó irat felolvasása foglalta el az időt. Délután a vármegye fegyelmi bíróságának a Ferenczy Elek és Kovács Károly járási

irnok között felmerült ügyben hozott határozatát olvasták fel. Majd Bálint Zsigmond kir. alügyész tartotta meg tartalmas vádbeszédét, melyben Kaszás vádját pontról-pontra megezáfolva kérte a törvényszéket, hogy Kaszást, mint hamis vádaskodót ítélje el.

Öt perc szünet után dr. Ozory védőügyvéd mondott hosszabb védőbeszédet, melyben védettjének jóhiszeműségét igyekezett kimutatni s kérte a hamis vád vétsége alóli felmentését.

A kir. törvényszék a vád és védőbeszéd meghallgatása után Kaszás Józsefet 60 korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet ellen úgy a vádlott, mint a panaszos felebbezést adtak be.

§ **Czigányháború Hadházon.** A kir. törvényszék III. számú tanácssterme előtt egy sereg czigány tanyázott tegnap az örrg Lakatos Adám, kiérdemült vajda gondnoksága alatt. Volt ott férfi, asszony, leány és csecsemő gyerek. Egyetlen fehér bőrű ember volt közöttük, Mocsár Gábor hadházi lakos, ki vádlotként állott a bíróság előtt. Még a múlt évben történt, hogy a Lakatos és Kolompár familiával egy udvarban lakó Mocsár Gábor felesége valami csekélység miatt összeperlekedett egyik czigányasszonnyal. A veszekedésre az egész czigányhad nagy hirtelenséggel összeröfönt s vészes fergeteg gyanánt rontottak Mocsárnéra. A támadás főintézője Lakatos Adámné, a vén vajda ránczosbőrű felesége volt. A szörnyű ricsajra, melyet a czigányhölgyek rögtönöztek, a szobában levő Mocsár Gábor is kilépett s látván felesége szorult helyzetét, botot ragadt fel s azzal sietett a hitvestársa védelmére. Most aztán általános harc tört ki, melynek hevében Mocsár Gábor a vén vajdáné kezét úgy megtalálta érdekelni a bottal, hogy a megérintett kéz rögtön törést szenvedett. E tetteért vonta tegnap felelősségre a törvényszék Mocsár Gábort és az enyhítő körülmények figyelembevételével egy napi börtönre ítélte.

§ **Drága mulatság.** Hajdusámsoni virtus azt tartja: „Üsd, csak arra vigyázz, hogy meg ne sántuljon!” Borközi állapotban Píkó Sándor odaváló lakosnak is eszébe jutott ez az erkölcsnemesítő mondat és mert H.-Sámsonban a bot kiegészítő részét képezi az embernek, ezzel szerzett neki érvényt. Osszeperelt Ujváry István nevű lakostársával s botjával oly ajaposan helyben hagyta, hogy a folytonossági hiányokra a törvényszék volt kénytelen gyógyítót ragasztani. Tegnap tartott főtárgyalást a törvényszék a virtusos magyar ügyében, ki beismerte vétkeit, de enyhítésül hozta fel, hogy bizony boros volt ő akkor s azt sem tudta jóformán, hogy mit cselekszik. A törvényszék a bünválló férfit 30 korona pénzbüntetésre ítélte, mely ellen Ujvári sem élt felebbezéssel.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Írta: Jablonczay Kálmán.

IV.

13

A szenvedély rabja.

(Folytatás.)

— Mit esküdött maga nekem uram! midőn az oltár elé léptem önnel. Elfeledte már a feltételeket.

— Emlékezzék vissza a szavakra, melyeket a feszületre fogadott... Azt esküdte nekem, hogy addig nem lépi át szobám küszöbét, míg én meg nem engedem.

— És én még nem engedem — foly-

tatá fenyegető hangon a gyönyörű asszony, ki felindulásában sokkal elragadóbb volt, mint nyugodt perceiben.

Ha erőszakot használ, meg fog menteni ez!

Kis fekete üveget rántott elő, zsebéből melyben bizonyosan méreg volt.

Gazdám leforrázva hallgatta a fenyegető szavakat. Majd ismét rimánkodni próbált.

Az asszony hajthatatlan volt, sőt tekintete azt is elárultk, hogy ha férjétől egy lépés közeledés történik, azonnal kiissza a fekete üvegese tartalmát.

(Folyt. köv.)

NYILT-TÉR.

Legdusabb választék.

A legujabb mosó női ruhaszövetek minden fajából, ugymint:

80 % széles selyem **Lyones**, sima, ajouros modern színekben.

80 % „**Douches**“ fulardselyem hatással

80 % vászonszerű divatos, finom szövetek

80 % **Batistok**, pikét, fehér, színes, simán és ajourral

80 % legszebb **perkálok**, madopolánok.

80 % **Zefírek**, 40 fillértől feljebb

80 % remek **tennisszövet**, 40 fillér, **csalányvászón** 30 fillér.

Turista ingek.

Kardos László

Kossuth-utca 9. szám.

**A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.**

Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**en.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Meghívás.

Minthogy a debreczeni vadásztársulat több tagja az alapszabályok lényeges módosításával a társulatot újra szervezni óhajtja, felkérjük mindazon társulati tagurakat, kik ez iránt érdeklődnek **folyó hó 6-án délután 7 órakor** a Debreczen sör-csarnokban tartandó értekezletre megjelenni szíveskedjenek.

Békéssy László.

Haszonbérbeadási árverés.

A debreczeni ev. ref. collegium gazdasági tanácsának határozata alapján az 1902. évi október 1-től számított három, esetleg hat évre a collegium tulajdonát tevő alább felsorolt ingatlanokra **folyó 1902. évi június 20-ik napján d. u. 3 órakor** a collegium háznagy hivatalában haszonbérbeadási árverés tartatik meg és pedig a József kir. herceg-utca 42. sorszámú ház utáni, jelenleg Mólnár Károly által haszonbérbelet 10 hold 778 négyszögöl ondódi és ugyanezen ház utáni, jelenleg Sári Márton által haszonbérbelet 11 hold 1312 négyszögöl ujosztású földre, — a Széchenyi-u. 27. és 29. sorszám alatt jelenleg Mólnár Károly által haszonbérbelet 6 hold 138 négyszögöl és 8 hold 500 négyszögöl területű házutáni ondódi földre, — a Péterfia-u. 31. és 33. sorszám alatt jelenleg Tömösvári Mihály által haszonbérbelet házutáni 20 hold területű ondódi földre, — az Ármós Bálint-féle ondódi földekből eddig Szodrai István által haszonbérbelet 1 hold 1306 négyszögöl, — Szilágyi Mihály által haszonbérbelet 5 hold 921 négyszögöl, — Szilágyi János által haszonbérbelet 2 hold 256 négyszögöl birtokra, végül Tóth György által eddig haszonbérben tartott 22 hold 1490 négyszögöl bányi kaszáló birtokra.

A közelebbi feltételek a collegium háznagy hivatalában bárki által addig is megtekinthetők.

Debreczen, 1902. június 4-én.

Az Elnökség.

Későn érkezett meg

a
tavas.

A
tulhalmazott
idény-raktár miatt

alkalmi
mesés
olcsó

árakban kaphatók.

Rózsa

Lajos

női divat termében

Női kabátok,
Női gallérok,
Impregnált utazó gal-
lérok 12 korona,
Női kalapok,
Napernyők félárban,
Mosó ingblousok

1 kor.-tól

feljebb.

TÓTH GYULA

vaskereskedő **DBRECZEN,**

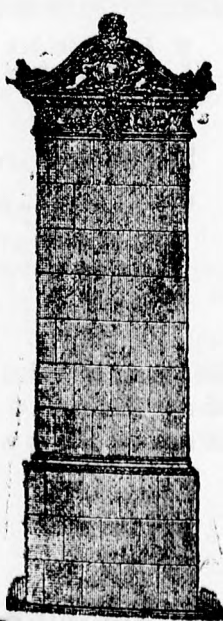
Piacz és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát : vas, szer-
szám, épületvaslás, házi-, kerti-
és konyha felszerelésekben.

Hatvan-u. 2. szám alatti raktáramban

nagy választék magyar és bud-
veiszi gyártmányu porcellan
kályhákban, valamint első minő-
ségű vasbutorok, fürdőkádak, jég-
szekrények és fényezett fémárúk.

Szolid kiszolgálás. — Jutányos árak.

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

A KI
eladni vagy venni kíván

butort	földet
bort	szőlőt
üzletet	
házat	stb.
szobaleányra	
szolgállóra	
kocsisra	
házmesterre	
háztartásra	
nevelőre	

gazdasszonyra
szakácsnőre
stb.-re
van szüksége
adja fel hirdetését
a
„SZABADSÁG”
kiadóhivatalánál.
Kiadó uri lakás
a Morgó-utca 25. számú
házban, külön udvarral
és kerttel, mely utcai
udvari szobákból és mel-
lékhelyiségekből áll.

Vaj,
naponta friss
kilója 1 frt. 20 kr-ért
kapható
DEUTSCH LAJOS
fűszer kereskedésében
Piacz-u. 38.

Legalkalmasabjándék
egy fényképező kamra.
Kellemes szórakozás és

hasznos időtöltés. Ingyen-
oktatás és utasítás. Tes-
sék árlapot kérni

Komáromi József fényké-
pészeti szaküzletéből Deb-
reczen, Piacz 12.

Hol a jó és olcsó!

Fazekas Kálmánál
Hatvan u. 4 sz. (Koszo-
rus-ház), hol mindennemű
földfestékek valamint pil-
lanat alatt száradó szo-
bapadló és butor lak-
kok, firnisz, vékony és
vastag asztalos enyv 38
kr. kilója és minden e
szakmába vágó cikkek
olesóbban mint bárhol a
nagyérdemű közönségren
delkezésére állanak.

Martinkán

négy nyilas szálló nagy
pajtával együtt eladó
Czim a kiadó hivatalban

Hirdetések

felvétetnek

a

kiadóhivatalban

Csápó-utca 9.

KORYTNICZAI ASVÁNYVIZ

Elismert kitünő gyógyviz

gyomor-, bél-, aranyeres
bántalmak, máj-, lép-da-
ganatok, sárgaság, idült
székrekedés és epekövek
ellen. Kapható Korytni-
czán, a fürdőigazgatóság által. Edesutya
L. Budapesten, Makoviczky Péternél
Rózsahegyen, valamint minden gyógy-
szertárban.

Szezon megnyitás május 15-én.

Pensio: Lakás, ellátás, kiszolgálás, gyógy-
és zeneilleték előidényben május 15-től
július 1-ég és augusztus 15-től szept.
végéig naponta 1 személy 6 kor. 20 fill.,
3 személy 15 kor. Főidényben 1 személy
8 kor. 60 fill. 2 személy 15 kor. 3 sze-
mély 20 kor. Felvilágosítással szolgál a
fürdőorvos Dr. Ormay József, kir. taná-
sos, ugy szintén a fürdőigazgatóság
Korytniczán.

Nemes rózsafák

a legmegbízhatóbb kitünő fajokban
kaphatók igen jutányos áron

Farkas és Harabula

műkertészek

rózsza és növény telepén

kertész telep Mike-Péresi ut men-
tén virág csarnok fő piacz nagy
tőzsde mellett.

Nagy készlet

tavaszi kiültetésre minden féle
disz és virító növényekből.

— Készít —

**Csokrokat,
Kosorukat,
Virág-kosarakat, és
mindenféle virág munkákat**

a legfinomabb izléssel legujabb
divat szerint

rendkívül jutányos áron.

Élő vágott virágokból állandó
nagy raktár. Vidéki rendelések
gyorsan és pontosan teljesítetnek.
Kertek és virág ágyak készi-
tése szolid áruk mellett teljesit-
tetik.

A legujabb

női ruhaszövetek, delain, batist,
zephir és mindenféle mosó ruha
kelmék

óriási választékban

rákára érkeztek

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda
czégnél Kistemplom-bazár.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

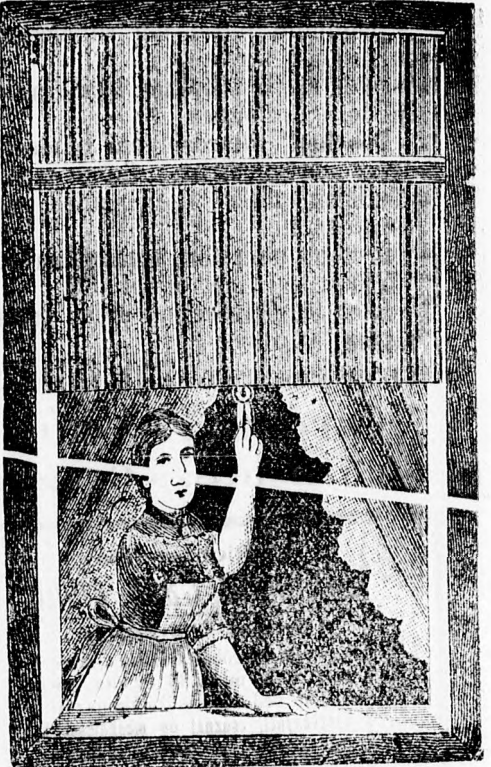
Bluz selymekben,
Tennis, chiné és
De laine szövetekben,
napernyőkben.

Szabó Lajos fiai

czégnél,

Debreczen — Rózsater.

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti.

Czélyszerűsége, olcsósága és kényelmességénél
fogva felülmúlhatatlan. A rudak önműködése ál-
tal az eddig előfordult kellemetlenségek, mint
egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése
vagy azok kiszakítása teljesen ki van zárva.
A redőny tetszés szerinti magasságban megáll,
mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a
szövet tartósságára nézve igen előnyös.
Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál
alkalmazható, a rud be- vagy kiakasztása
egyszerű es egy percnyi idő alatt eszkö-
zölhető.

Vidéki megrendelések azonnal teljesítetnek.
Teljes tisztelettel

Csonka Dániel.

Debreczen. Kossuth-utca 25.

A legjobb arc-
szépitőszert a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitünő toillet szappanok a

Epe-szappan. } o kenőes használatához o

Serail-crème. nappali használatra. =

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
háromszinben, fehér, rózsza és créme
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szajviz. A legjobb szajviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits
Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László,
Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna**
urak droguariájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerertárban,
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerertárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára
70 fillér